Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

22. märts 2018 *

Eelotsusetaotlus – Hoiuste ja investeeringute tagamise skeemid – Direktiiv 94/19/EÜ – Artikli 1 punkt 1 – Hoiused – Tavalisest pangandustegevusest tulenevad ajutised olukorrad – Direktiiv 97/9/EÜ – Artikli 2 lõike 2 teine lõik – Investorile võlgnetavad või talle kuuluvad rahalised vahendid, mida investeerimisühing seoses investeerimistoimingutega hoiab tema kontol – Väärtpabereid emiteeriv krediidiasutus – Rahalised vahendid, mille üksikisik maksis sellele krediidiasutusele uute väärtpaberite märkimisel – Direktiivi 2004/39/EÜ kohaldamine – Krediidiasutuse maksejõuetus enne kõnealuste väärtpaberite emiteerimist – Avalik-õiguslik ettevõtja, kelle pädevusse kuuluvad hoiuste ja investeeringute tagamise skeemid – Võimalus tugineda direktiividele 94/19/EÜ ja 97/9/EÜ selle ettevõtja vastu

Liidetud kohtuasjades C-688/15 ja C-109/16,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Lietuvos Aukščiausiasis Teismase (Leedu kõrgeim kohus) 18. detsembri 2015. aasta (C-688/15) ja 12. veebruari 2016. aasta (C-109/16) otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse vastavalt 21. detsembril 2015 ja 25. veebruaril 2016, menetlustes, mille on algatanud

Agnieška Anisimovienė jt

menetluses osalesid:

bankas „Snoras“ AB (likvideerimisel),

„Indėlių ir investicijų draudimas“ VĮ,

bankas „Finasta“ AB (C-688/15),

ja

„Indėlių ir investicijų draudimas“ VĮ

menetluses osalesid:

Alvydas Raišelis,

bankas „ Snoras“ AB (likvideerimisel) (C-109/16),

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president J. L. da Cruz Vilaça (ettekandja), Euroopa Kohtu asepresident A. Tizzano, kohtunikud E. Levits, A. Borg Barthet ja M. Berger,

* Kohtumenetluse keel: leedu.

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikku menetlust ja 30. märtsi 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– A. Anisimovienė jt, esindajad: *advokatas* A. Mamontovas ja *advokatas* A. Bambalas,

– „Indėlių ir investicijų draudimas“ VĮ, esindaja: V. Impolevičienė, keda abistasid *advokatas* S. Urbonavičius ja *advokatas* A. Šekštelo,

– bankas „Snoras“ AB (likvideerimisel), esindajad: *advokatas* A. Pilipavičius ja *advokatas* V. Drizga,

– Leedu valitsus, esindajad: R. Krasuckaitė ja G. Taluntytė,

– Euroopa Komisjon, K.-Ph. Wojcik ja A. Steiblytė,

olles 15. juuni 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlused puudutavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 1994. aasta direktiivi 94/19/EÜ hoiuste tagamise skeemide kohta (EÜT 1994, L 135, lk 5; ELT eriväljaanne 06/02, lk 252), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta direktiiviga 2009/14/EÜ (ELT 2009, L 68, lk 3), (edaspidi „direktiiv 94/19“) artikli 1 punkt 1, artikli 7 lõike 1 ja artikli 8 lõike 3 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiivi 97/9/EÜ investeeringute tagamise skeemide kohta (EÜT 1997, L 84, lk 22; ELT eriväljaanne 06/02, lk 311) artikli 1 punktide 1 ja 4 ning artikli 2 lõike 2 tõlgendamist.

2 Taotlused on esitatud menetlustes, mille on algatanud esiteks A. Anisimovienė ja 256 muud isikut (edaspidi koos „A. Anisimovienė ja teised“) ning teiseks „Indėlių ir investicijų draudimas“ VĮ (edaspidi „IID“) kahjuhüvitise üle, mida A. Anisimovienė ja teised ning A. Raišelis nõuavad rahaliste vahendite eest, mis bankas „Snoras“ AB-le (edaspidi „Snoras“) tasuti uute aktsiate ja võlakirjade märkimisel, mida see krediidiasutus kavatses emiteerida, kuid mis jäi viimase maksejõuetuse tõttu toimumata.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 94/19

3 Direktiivi 94/19 esimeses, teises ja neljandas põhjenduses on märgitud:

„asutamislepingu eesmärkide kohaselt tuleks krediidiasutuste tegevuse kooskõlalist arengut edendada kogu [liidus], kõrvaldades kõik asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse piirangud ning suurendades samas pangandussüsteemi stabiilsust ja hoiustajate kaitset;

kui krediidiasutuste tegevuspiirangud on kõrvaldatud, tuleks kaaluda olukorda, mis võib tekkida, kui hoiused teistes liikmesriikides filiaale omavas krediidiasutuses peatatakse; on hädavajalik tagada hoiuste kaitse ühtlustatud miinimumtase, olenemata hoiuste asukohast [liidus]; selline hoiuste kaitse on panganduse siseturu väljakujundamisel sama oluline kui usaldatavusnormatiivid;

[…]

kuludel, mida tagatisskeemis osalemine põhjustab krediidiasutusele, ei ole mingit seost kuludega, mida hoiustajate usalduse kadumise korral pangandussüsteemi stabiilsuse vastu põhjustaks pangahoiuste ulatuslik väljavõtmine mitte üksnes raskustes olevatest, vaid ka heas olukorras olevatest krediidiasutusest“.

4 Selle direktiivi artiklis 1 antakse järgmised määratlused:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. hoius – igasugune kreeditsaldo, mis tekib kontole jäänud vahenditest või tavalisest pangandustegevusest tulenevates ajutistes olukordades ja mille krediidiasutus peab kohaldatavate juriidiliste ja lepinguliste tingimuste kohaselt tagasi maksma, ning igasugune krediidiasutuse võlg, mida tõendab tema väljastatud sertifikaat.

   […]

[…]

4. krediidiasutus – ettevõtja, kelle tegevuseks on hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmine üldsuselt ja laenu andmine oma huvides;

[…]“

5 Selle direktiivi artikli 7 lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et hoiuste peatamise korral on iga hoiustaja hoiused kokku tagatud vähemalt 50 000 euro ulatuses.

1a. Liikmesriigid tagavad, et 31. detsembriks 2010 kehtestatakse nõue, et hoiuste peatamise korral on iga hoiustaja hoiused kokku tagatud 100 000 euro ulatuses.

[…]

2. Liikmesriigid võivad sätestada, et teatavad hoiustajad või hoiused jäetakse kaitseta või et neile pakutakse väiksemat kaitset. Need erandid on loetletud I lisas.“

6 Sama direktiivi I lisa punktis 12 on nimetatud „[krediidi]asutuse väljalastud võlakirjad“.

Direktiiv 97/9

7 Direktiivi 97/9 põhjendustes 2–4 ning 8 on märgitud:

„(2) [nõukogu 10. mai 1993. aasta] direktiiviga 93/22/EMÜ [väärtpaberiturul pakutavate investeerimisteenuste kohta (EÜT 1993, L 141, lk 27; ELT eriväljaanne 06/02, lk 43)] kehtestatakse usaldusnormatiivid, mida investeerimisühingud peavad pidevalt täitma, sealhulgas eeskirjad, mille eesmärk on võimalust mööda kaitsta investorite õigusi neile kuuluvale rahale või instrumentidele;

(3) ükski järelevalvesüsteem ei suuda siiski pakkuda täielikku kaitset, eriti pettuste korral;

(4) investorite kaitse ja usalduse säilitamine rahandussüsteemi vastu on olulised tegurid siseturu väljakujundamisel ja nõuetekohasel toimimisel selles valdkonnas; seetõttu on oluline, et igal liikmesriigil oleks investeeringute tagamise skeem, mis tagab vähemalt väikeinvestoritele ühtlustatud miinimumtasemega kaitse, kui investeerimisühing ei suuda täita oma kohustusi oma investoritest klientide ees;

[…]

(8) seetõttu peaks igas liikmesriigis olema investeeringute tagamise skeem või skeemid, millesse kuuluks iga selline investeerimisühing; iga skeem peab hõlmama seoses investori investeerimistoimingutega investeerimisühingute valduses olevat raha ja instrumente, mida ei saa investorile tagastada, kui investeerimisühing ei suuda täita oma kohustusi oma investoritest klientide ees; […]“.

8 Selle direktiivi artiklis 1 antakse järgmised määratlused:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) investeerimisühing – direktiivi 93/22/EMÜ artikli 1 lõikes 2 määratletud investeerimisühing, kellel on:

– direktiivi 93/22/EMÜ artikli 3 kohane tegevusluba või

– krediidiasutuse tegevusluba [esimese] nõukogu [12. detsembri 1977. aasta] direktiivi 77/780/EMÜ [krediidiasutuste asutamise ja tegevusega seotud õigus- ja haldusnormide kohta (EÜT 1977, L 322, lk 30)] ja [teise] nõukogu [15. detsembri 1989. aasta] direktiivi 89/646/EMÜ [krediidiasutuste asutamise ja tegevusega seotud õigus- ja haldusnormide ning direktiivi 77/780/EMÜ muutmise kohta (EÜT 1989, L 386, lk 1)] kohaselt ning kelle tegevusluba hõlmab ühte või mitut direktiivi 93/22/EMÜ lisa A jaos loetletud investeerimisteenust;

2) investeerimistegevus – direktiivi 93/22/EMÜ artikli 1 lõikes 1 määratletud mis tahes investeerimisteenus ja kõnealuse direktiivi lisa C jao punktis 1 nimetatud teenus;

[…]

4) investor – iga isik, kes on usaldanud raha või instrumente investeerimisühingule seoses investeerimistegevusega;

[…]“

9 Selle direktiivi artikli 2 lõigetes 2 ja 3 on ette nähtud:

„2. […]

Nõuded, mis tulenevad investeerimisühingu suutmatusest:

– tagasi maksta investoritele võlgnetavat või kuuluvat raha, mida on seoses investeerimistegevusega nende nimel käsutatud,

– […]

kaetakse kooskõlas kohaldatavate juriidiliste ja lepinguliste tingimustega.

3. Kõik lõike 2 kohased nõuded sellisele krediidiasutusele, kelle suhtes kohaldatakse teatavas liikmesriigis nii käesolevat direktiivi kui ka direktiivi 94/19/EÜ, suunab kõnealune liikmesriik oma äranägemise järgi emma-kumma direktiivi alla kuuluvale skeemile. Ühtki nõuet ei hüvitata nende direktiivide alusel rohkem kui üks kord."

Finantsinstrumentide turgude direktiiv

10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 93/22 (ELT 2004, L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 06/07, lk 263), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2006. aasta direktiiviga 2006/31/EÜ (ELT 2006, L 114, lk 60), (edaspidi „finantsinstrumentide turgude direktiiv") põhjendustes 2, 5 ja 44 on märgitud:

„(2) […] [O]n vaja näha ette ühtlustamise tase, mida on vaja investoritele kõrgetasemelise kaitse pakkumiseks […]

[…]

(5) On vaja kehtestada terviklik regulatiivne režiim, mis reguleerib finantsinstrumentidega tehingute tegemist, olenemata nende tehingute sõlmimiseks kasutatavatest kauplemismeetoditest, et tagada investeerimistehingute tegemisel kõrge kvaliteet ja säilitada rahandussüsteemi terviklikkust ja üldist tõhusust. […]

[…]

(44) Investorite kaitse ja väärtpaberiturgude tõrgeteta toimimise huvides on vaja tagada tehingute läbipaistvus ning sellel eesmärgil sätestatud eeskirjade kehtimine turul tegutsevate investeerimisühingute suhtes. […]"

11 Selle direktiivi artiklis 1 „Reguleerimisala" on sätestatud:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse investeerimisühingute ja reguleeritud turgude suhtes.

2. Järgmisi sätteid kohaldatakse ka [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta] direktiivi 2000/12/EÜ [krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (EÜT 2000, L 126, lk 1; ELT eriväljaanne 06/03, lk 272)] alusel tegevusloa saanud krediidiasutuste suhtes, kui nad osutavad ühte või mitut investeerimisteenust ja/või teostavad investeerimistegevusi:

– Artikli 2 lõige 2, artiklid 11, 13 ja 14,

– II jaotise II peatükk, välja arvatud artikli 23 lõike 2 teine lõik,

– II jaotise III peatükk, välja arvatud artikli 31 lõiked 2–4 ja artikli 32 lõiked 2–6, artikli 32 lõiked 8 ja 9,

– Artiklid 48–53, 57, 61 ja 62 ja

– Artikli 71 lõige 1.“

12 Finantsinstrumentide turgude direktiivi artikli 4 lõikes 1 antakse järgmised määratlused:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) Investeerimisühing – juriidiline isik, kelle tavaliseks tegevuseks või äritegevuseks on ühe või mitme investeerimisteenuse osutamine kolmandatele isikutele ja/või ühe või mitme investeerimistegevuse teostamine kutsetegevusena;

[…]

2) Investeerimisteenused ja -tegevus – I lisa A jaos loetletud teenused ja tegevused, mis on seotud I lisa C jaos loetletud instrumentidega;

[…]

[…]

5) Korralduste täitmine klientide nimel – tegutsemine lepingute sõlmimiseks, et osta või müüa ühte või mitut finantsinstrumenti klientide nimel;

6) Kauplemine omal kulul – kauplemine endale kuuluva kapitali arvel, mille tulemuseks on tehingute sõlmimine ühe või mitme finantsinstrumendiga;

[…]

18) Siirdväärtpaberid – need väärtpaberite klassid, mis on kapitaliturul kaubeldavad, välja arvatud maksevahendid, näiteks:
a) äriühingute aktsiad […]
b) võlakirjad või võlakirjadega võrdväärsete väärtpaberite muud vormid […]

[…]“

13 Selle direktiivi artiklis 69 „Direktiivi 93/22/EMÜ kehtetuks tunnistamine“ on sätestatud:

„Direktiiv 93/22/EMÜ tunnistatakse kehtetuks alates 1. novembrist 2007. Viiteid direktiivile 93/22/EMÜ tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile. Viiteid direktiivis 93/22/EMÜ või selle artiklites määratletud mõistetele tõlgendatakse viidetena käesolevas direktiivis või selle artiklis määratletud samaväärsele mõistele.“

14 Finantsinstrumentide turgude direktiivi I lisa A jagu „Investeerimisteenused ja -tegevused“ sisaldab järgmist loetelu:

„1. Ühe või mitme finantsinstrumendiga seotud korralduse vastuvõtmine ja edastamine.

2. Korralduste täitmine klientide nimel.

3. Kauplemine omal kulul.

4. Portfellihaldus.

5. Investeerimisnõustamine.

6. Finantsinstrumentide ja/või finantsinstrumentide emissiooni tagamine kindla kohustuse alusel.

7. Finantsinstrumentide emissioon ilma kindla kohustuseta.

8. Mitmepoolsete kauplemissüsteemide rakendamine.“

15 Selle lisa C jaos loetletud finantsinstrumentide hulka kuuluvad punktis 1 „siirdväärtpaberid“.

Direktiiv 2006/48

16 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivi 2006/48/EÜ krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (ELT 2006, L 177, lk 1), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiviga 2009/110/EÜ (ELT 2009, L 267, lk 7), (edaspidi „direktiiv 2006/48“) artikli 4 lõikes 1 on krediidiasutus määratletud kui „ettevõtja, kelle tegevus on hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmine avalikkuselt ning oma arvel ja nimel laenu andmine“.

17 Selle direktiivi artiklis 23 on sätestatud:

„Liikmesriigid näevad ette, et I lisas loetletud tegevusaladega võivad nende territooriumil vastavalt artikli 25, artikli 26 lõigetele 1–3, artikli 28 lõigetele 1 ja 2 ning artiklitele 29–37 kas filiaali asutamise või teenuste osutamise teel tegeleda kõik teise liikmesriigi pädevalt ametiasutuselt tegevusloa saanud ja viimase järelevalve all olevad krediidiasutused, tingimusel et nende tegevusluba hõlmab selliseid tegevusalasid.“

18 Selle direktiivi I lisas „Vastastikku tunnustatavate tegevuste loetelu“ on märgitud:

„[…]

7. Tehingud nii enda arvel kui ka klientide nimel:

[…]
e) vabalt kaubeldavate väärtpaberitega.

8. Osalemine väärtpaberite emiteerimisel ja sellega seotud teenuste pakkumine

[…]

14. […]

I lisa A ja B jaos ettenähtud teenuste ja tegevuste suhtes kehtib [finantsinstrumentide turgude direktiivi] kohane vastastikune tunnustamine, kui viidatakse kõnealuse direktiivi I lisa C jaos ettenähtud finantsinstrumentidele.

[…]“

Leedu õigus

19 Leedu 20. juuni 2002. aasta seaduse investorite hoiuste ja võlakirjade tagamise kohta (Indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymas) (*Žin.*, 2002, nr 65-2635) ajavahemikus alates 18. novembrist 2011 kuni 1. detsembrini 2012 kehtinud redaktsioonis (edaspidi „Leedu seadus investorite hoiuste ja võlakirjade tagamise kohta“) artikli 2 lõigetes 3, 4, 11 ja 12 on sätestatud:

„3. „hoiustaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kellel on hoius pangas, panga filiaalis või ühistupangas, välja arvatud isikud, kelle hoiused ei ole käesoleva seaduse kohaselt tagatud. Kui füüsilisel või juriidilisel isikul (välja arvatud fondivalitsejad, kes haldavad ühisinvesteerimisfonde või pensionifonde) on väärtpaberihoius, loetakse usaldusisikut hoiustajaks. Kui isikuterühmal on lepingu alusel nõudeõigused vahenditele, loetakse igaühte nendest isikutest hoiustajaks ja vahendid jagatakse nende vahel võrdseteks osadeks, välja arvatud juhul, kui lepingutest, millest nende nõudeõigused tulenevad, või kohtulahendist tuleneb teisiti.

4. „hoius“ – hoiuselepingu ja/või pangakonto alusel pangas, panga filiaalis või ühistupangas hoitavate hoiustaja vahendite kogusumma (koos intressiga), nagu ka muud vahendid, millele on hoiustajal nõudeõigus, mis tuleneb krediidiasutuse võetud kohustusest teha hoiustaja vahenditega tehinguid või osutada investeerimisteenuseid.

[…]

11. „investor“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on usaldanud vahendid või väärtpaberid kindlustusvõtjale, et kasutada selle osutatavaid investeerimisteenuseid. […]

12. „kohustused investori ees“ – investorile investeerimisteenuseid osutava kindlustusvõtja kohustus tagastada investorile talle kuuluvad vahendid või väärtpaberid.“

20 Leedu seaduse investorite hoiuste ja võlakirjade tagamise kohta artikli 3 lõikes 1 on ette nähtud, et selles seaduses sätestatud hüvitisega on kaetud krediidiasutustes riigi vääringus või välisvaluutas hoiustajate avatud hoiused. Seevastu kõnealuse artikli lõike 4 kohaselt ei kuulu hüvitamisele krediidiasutuse enda emiteeritud võlakirjad.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

Kohtuasi C-688/15

21 Snorase aktsionäride üldkoosolek otsustas 21. detsembril 2010 suurendada selle krediidiasutuse aktsiakapitali ja selleks emiteerida uusi aktsiaid, mida pakuti avalikkusele.

22 Vertybinių popierių komisija (Leedu väärtpaberikomisjon) kiitis 3. veebruaril 2011 heaks prospekti uute aktsiate kohta.

23 Snoras avas 1. märtsil 2011 enda nimele pangakonto teises krediidiasutuses bankas „Finasta“ AB-s (edaspidi „Finasta“), et hoiustada vahendeid, mis vastavad nende uute aktsiate emissioonihinnale, mille tasuvad uued märkijad.

24 A. Anisimovienė ja teised sõlmisid ajavahemikus alates 9. märtsist kuni 16. maini 2011 Snorasega uute aktsiate märkimise lepingud. Seejärel debiteeriti nende aktsiate emissioonihinnale vastav summa pangakontodelt, mis nendel isikutel oli Snorases, ning kanti Snorase kontole Finastas. Teatud juhtudel tegi Snoras kanded kontol ise, muudel juhtudel toimus see klientide algatusel.

25 Snoras taotles 5. mail 2011 Lietuvos Bankaselt (Leedu keskpank) luba kanda äriregistrisse oma põhikirja muudatused, mis on tingitud aktsiakapitali peatsest suurendamisest.

26 Leedu keskpank otsustas 16. novembril 2011 kehtestada Snorase tegevusele kuni 16. jaanuarini 2012 moratooriumi. Sama kuupäeva kandva dekreediga riigistas Leedu valitsus avaliku huvi põhjendusel selle krediidiasutuse. 22. novembri 2011. aasta otsusega keeldus Leedu keskpank andmast krediidiasutusele luba kanda äriregistrisse viimase põhikirja muudatused ning 24. novembri 2011. aasta otsusega tunnistas Snorase tegevusloa kehtetuks. Lõpuks otsustati 7. detsembril 2011 alustada 20. detsembril 2011 nimetatud krediidiasutuse likvideerimismenetlust.

27 Kavandatud aktsiaemissiooni seetõttu ei toimunud. A. Anisimovienė ja teised esitasid seepeale Vilniaus apygardos teismasele (Vilniuse ringkonnakohus, Leedu) hagiavalduse, paludes tuvastada, et nad on selle krediidiasutuse „hoiustajad“ Leedu seaduse investorite hoiuste ja võlakirjade tagamise kohta tähenduses.

28 Nimetatud kohus jättis 29. septembri 2014. aasta otsusega A. Anisimovienė ja teiste hagiavalduse rahuldamata, leides muu hulgas, et neid isikuid ei saa lugeda mitte hoiustajateks, vaid investoriteks, ning et vahendid, mille nad kandsid Snorasele viimase emiteeritavate aktsiate märkimiseks, ei saa lugeda „hoiuseks“ selle seaduse tähenduses.

29 Lietuvos apeliacinis teismas (Leedu apellatsioonikohus) jättis 12. märtsi 2015. aasta määrusega jõusse esimese kohtuastme otsuse. Seejärel esitasid A. Anisimovienė ja teised Lietuvos Aukščiausiasis Teismasele (Leedu kõrgeim kohus) kassatsioonkaebuse.

30 Kõnealuses menetluses soovib nimetatud kohus eelkõige teada, kas direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 tähenduses „hoiuseks“ on võimalik lugeda vahendeid, mille A. Anisimovienė ja teised kandsid Snorasele nende aktsiate märkimisel, mida see krediidiasutus lõpuks ei emiteerinud.

31 Neil asjaoludel otsustas Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Leedu kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [direktiivi 94/19] sätteid tuleb tõlgendada nii, et vahendeid, mis on asjaomase isiku nõusolekul debiteeritud või nende enda poolt üle kantud või sisse makstud ühe krediidiasutuse nimel teises krediidiasutuses avatud kontole, võib nimetatud direktiivi kohaselt käsitada hoiustena?

2. Kas [direktiivi 94/19] artikli 7 lõiget 1 koostoimes selle direktiivi artikli 8 lõikega 3 tuleb tõlgendada nii, et hoiused tuleb [selle direktiivi] artikli 7 lõikes 1 määratletud ulatuses välja maksta igale isikule, kes on oma nõude tõendatult esitanud enne kuupäeva, mil tehakse [sama direktiivi] artikli 1 punkti 3 alapunktides i ja ii osutatud otsus?

3. Kas [direktiivi 94/19] tähenduses on mõiste „tavaline pangandustegevus“ oluline hoiuse kui pangandustegevusest tuleneva kreeditsaldo mõiste tõlgendamisel? Kas seda mõistet tuleb arvesse võtta ka hoiuse mõiste tõlgendamisel siseriiklikus õiguses, millega võeti üle [see direktiiv]?

4. Kui vastus kolmandale küsimusele on jaatav, siis kuidas tuleb mõista ja tõlgendada [direktiivi 94/19] artikli 1 punktis 1 kasutatud mõistet „tavaline pangandustegevus“:
   a) Millist pangandustegevust tuleb käsitada tavalisena või mis kriteeriumid määravad ära, kas konkreetne pangandustegevus on tavaline?
   b) Kas tavalise pangandustegevuse mõistet tuleb tõlgendada lähtuvalt toimuva pangandustegevuse eesmärgist või pooltest, kelle vahel see tegevus toimub?
   c) Kas direktiivis [94/19] kasutatav hoiuse kui tavalisest pangandustegevusest tuleneva kreeditsaldo mõistet tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab ainult juhtumeid, kus „tavaliseks“ saab pidada ainult kogu sellist tegevust, mille tulemuseks on sellise saldo tekkimine?

5. Kui vahendid [direktiivis 94/19] määratletud mõiste „hoius“ alla ei kuulu, kuid liikmesriik on direktiivid [94/19] ja [97/9] oma siseriiklikusse õigusesse otsustanud üle võtta nii, et hoiustena on käsitatavad ka vahendid, mille suhtes hoiustajal on nõudeõigus tulenevalt krediidiasutuse kohustusest osutada investeerimisteenuseid, siis kas hoiuste kaitse on kohaldatav alles pärast seda, kui konkreetsel juhul on kindlaks määratud, et krediidiasutus tegutses investeerimisühinguna ja vahendid kanti talle üle investeerimistegevusega tegelemiseks direktiivide [97/9] ja [2004/39] tähenduses?“

Kohtuasi C-109/16

32 Oma kahe otsusega, mis on tehtud vastavalt 16. juunil ja 14. juulil 2011, kiitis Leedu väärtpaberikomisjon heaks prospekti uute võlakirjade kohta, mida Snoras kavatses emiteerida ja avalikkusele pakkuda. Selle prospekti kohaselt võis kõnealune krediidiasutus teha mitu keskpika tähtajaga võlakirjaemissiooni, tingimusel et iga emissiooni lõplikud tingimused eelnevalt avaldatakse.

33 Nimetatud prospektis oli esiteks märgitud, et uusi võlakirju vahendab Snoras ise ning et huvitatud üksikisikud võivad neid märkida otse Snorase filiaalides, esindustes ja muude teenusepakkujate juures. Teiseks tuli võlakirjade emiteerimise hind arveldada rahas märkimislepingu sõlmimise päeval. Selleks pidi märkijal olema Snorases avatud kontol vastavad vahendid ning ta pidi pangal lubama kontot selles summas debiteerida. Kolmandaks loeti selle emissiooni lõplikes tingimustes märgitud toimumiskuupäevaks kõnealuste võlakirjade emiteerimise kuupäev. Neljandaks tuli pärast võlakirjade emiteerimist need kanda Snorases võlakirjaomanike nimel avatud väärtpaberikontodele.

34 Snoras avaldas 2. novembril 2011 keskpika tähtajaga 11. võlakirjaemissiooni lõplikud tingimused.

35 A. Raišelis sõlmis 10. novembril 2011 Snorasega esiteks investeerimisteenuste osutamise lepingu ja teiseks lepingu sellesse 11. emissiooni kuuluva 40 võlakirja märkimiseks. Samal päeval kandis ta Snorases avatud isiklikule pangakontole vahendid, mis vastavad uute võlakirjade väljalaskmise hinnale. Järgmisel päeval sõlmis A. Raišelis selle krediidiasutusega uue märkimislepingu, mis oli esimesega identne ning vaid lepingu sõlmimise ja võlakirjade eest tasumise kuupäevaks oli märgitud 11. november 2011. Samal kuupäeval debiteeris Snoras emissioonihinnale vastava summa A. Raišelise kontolt ning kandis selle kõnealuse krediidiasutuse nimel samas pangas avatud kontole, mis oli ette nähtud nende võlakirjade eest tasumiseks.

36 Snoras muutus siiski maksejõuetuks enne seda, kui ta suutis väärtpaberid emiteerida.

37 A. Raišelis esitas seejärel Vilniaus miesto 2-asis apylinkės teismasele (Vilniuse 2. piirkonnakohus, Leedu) hagi IID vastu, mis on avalik-õiguslik ettevõtja, mis Leedus vastutab hoiuste ja investeeringute tagamise skeemide eest. Hagiavalduses väitis A. Raišelis, et tal on õigus saada hüvitist, mis on ette nähtud Leedu seaduses investorite hoiuste ja võlakirjade tagamise kohta.

38 Viimati nimetatud kohus jättis 7. septembri 2012. aasta otsusega A. Raišelise hagiavalduse rahuldamata. Kohus leidis muu hulgas, et A. Raišelisel oleks olnud õigus saada hüvitist vaid siis, kui Snoras oleks vaidlusaluseid vahendeid kasutanud ilma tema nõusolekuta, mida ei olnud juhtunud. Lisaks oli sama kohus seisukohal, et sellised võlakirjad, nagu on need, mida Snoras kavatses emiteerida, ei saa anda õigust saada hüvitist.

39 Apellatsioonimenetluses tühistas Vilniaus apygardos teismas (Vilniuse ringkonnakohus, Leedu) 17. oktoobri 2013. aasta otsusega esimese kohtuastme otsuse ja kinnitas A. Raišelisele õigust saada nõutud hüvitist. Apellatsioonikohtu hinnangul tuleb A. Raišelis lugeda „investoriks“ Leedu seaduse investorite hoiuste ja võlakirjade tagamise kohta tähenduses ning vahendid, mis tal oli Snorase nimel avatud arvelduskontol, tuleb lugeda selle seaduse tähenduses tagatud „hoiuseks“. IID esitas seejärel Lietuvos Aukščiausiasis Teismasele (Leedu kõrgeim kohus) kassatsioonkaebuse.

40 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Leedu kõrgeim kohus) tõdeb, et kassatsioonimenetluse tulemus sõltub eelkõige sellest, kas vahendid, mille A. Raišelis kandis vaidlusaluse märkimise käigus Snorasele, kuuluvad direktiivi 94/19 või direktiivi 97/9 kohaldamisalasse.

41 Juhul kui Euroopa Kohus peaks otsustama, et sellised vahendid kuuluvad üldjuhul direktiivi 97/9 kohaldamisalasse, kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus veel selles, kas selle direktiivi artikli 2 lõige 2 on õigesti leedu keelde tõlgitud ning kas see säte on Leedu seadusesse investorite hoiuste ja võlakirjade tagamise kohta õigesti üle võetud.

42 Lõpuks, juhul kui Euroopa Kohus peaks otsustama, et sellised vahendid, nagu on need, mille A. Raišelis kandis Snorasele üle vaidlusaluste uute võlakirjade märkimise käigus, kuuluvad üldjuhul direktiivi 94/19 kohaldamisalasse, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas need vahendid vastavad tingimustele, selleks et need saaks kvalifitseerida „hoiuseks“ kõnealuse direktiivi artikli 1 punkti 1 tähenduses.

43 Neil asjaoludel otsustas Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Leedu kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas juhul, kui krediidiasutus tegutseb investeerimisühinguna, kellele on üle kantud vahendid selle krediidiasutuse enda poolt emiteeritud võlakirjade omandamiseks, aga emissioon ei toimu ja väärtpabereid raha maksnud isikule üle ei anta, vaatamata sellele, et nimetatud vahendid on juba tema pangakontolt debiteeritud ja üle kantud krediidiasutuse nimel avatud pangakontole ja need ei kuulu tagasimaksmisele, ning lisaks ei ole liikmesriigi seadusandja tahe selles olukorras konkreetse tagamise süsteemi rakendamise osas selge, võib kohaldatava tagamise süsteemi kindlaksmääramiseks kohaldada vahetult direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 ja direktiivi 97/9 artikli 1 punkti 4 ning kas vahendite ette nähtud otstarve on selleks määrav kriteerium? Kas nimetatud direktiivide sätted on piisavalt selged, täpsed, tingimusteta ning loovad subjektiivseid õigusi selleks, et üksikisik saaks nendele tugineda liikmesriigi kohtus riigi loodud tagatisfondi vastu esitatud hüvitamisnõuete põhjenduseks?

2. Kas direktiivi 97/9 artikli 2 lõiget 2, milles on määratletud investeeringute tagamise skeemiga tagatud nõuded, tuleb mõista ja tõlgendada nii, et see hõlmab ka niisuguste vahendite tagastamise nõudeid, mida investeerimisühing võlgneb investoritele ja mis ei ole hoiustatud investorite nimel?

3. Kui vastus teisele küsimusele on jaatav, kas direktiivi 97/9 artikli 2 lõige 2, milles on määratletud investeeringute tagamise skeemiga tagatud nõuded, on piisavalt selge, täpne, tingimusteta ning loob subjektiivseid õigusi, nii et üksikisik saaks sellele tugineda liikmesriigi kohtus riigi asutatud tagatisfondi vastu esitatud hüvitamisnõuete põhjenduseks?

4. Kas direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et selles direktiivis sätestatud mõiste „hoius“ hõlmab ka vahendeid, mis on isiklikult pangakontolt selle omaniku nõusolekul üle kantud krediidiasutuse nimel selles krediidiasutuses endas avatud kontole selle asutuse emiteeritavate võlakirjade eest maksmiseks?

5. Kas direktiivi 94/19 artikli 7 lõiget 1 koostoimes artikli 8 lõikega 3 tuleb mõista ja tõlgendada nii, et hoiuste tagamise raames tuleb hüvitis [selle direktiivi] artikli 7 lõikes 1 märgitud summa ulatuses välja maksta igale isikule, kelle puhul on tõendatud, et tal oli nõue enne kuupäeva, mil jõuti [selle direktiivi] artikli 1 punkti 3 alapunktides i ja ii viidatud järelduse või otsuseni?“

Menetlus Euroopa Kohtus

44 Euroopa Kohtu presidendi 15. veebruari 2016. aasta määrusega Anisimovienė jt (C-688/15, ei avaldata, EU:C:2016:92) ja 13. aprilli 2016. aasta määrusega Indėlių ir investicijų draudimas (C-109/16, ei avaldata, EU:C:2016:267) jäeti rahuldamata eelotsusetaotluse esitanud kohtu taotlused kohaldada käesolevatele eelotsusetaotlustele Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 105 ette nähtud kiirendatud menetlust.

45 Euroopa Kohtu president leidis 20. jaanuari ja 29. veebruari 2016. aasta otsustes, et kohtuasju C-688/15 ja C-109/16 tuleb vastavalt kodukorra artikli 53 lõikele 3 menetleda eelisjärjekorras.

46 Lõpuks otsustas Euroopa Kohtu president 29. veebruaril 2016 kaks kohtuasja nende seotuse tõttu liita suulise menetluse ja kohtuotsuse huvides.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene kuni neljas küsimus kohtuasjas C-688/15 ning teine, neljas ja viies küsimus kohtuasjas C-109/16

47 Oma esimese kuni neljanda küsimusega kohtuasjas C-688/15 ning oma teise, neljanda ja viienda küsimusega kohtuasjas C-109/16, mida koos tuleb analüüsida esimesena, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas esiteks direktiivi 97/9 sätteid ning teiseks direktiivi 94/19 sätteid tuleb tõlgendada nii, et nõuded seoses rahaliste vahenditega, mis on krediidiasutuse emiteeritavate uute väärtpaberite märkimise käigus debiteeritud selles krediidiasutuses asuvalt üksikisiku kontolt selle krediidiasutuse nimel avatud kontole, ning asjaoludel, kus väärtpaberite emissioon jäi lõpuks selle krediidiasutuse maksejõuetuse tõttu toimumata, kuuluvad esiteks direktiivis 97/9 ette nähtud investeeringute tagamise skeemide ja/või teiseks direktiivis 94/19 ette nähtud hoiuste tagamise skeemide kohaldamisalasse.

48 Esitatud küsimustele vastamiseks tuleb kõigepealt tõlgendada direktiivi 97/9 sätteid ning seejärel direktiivi 94/19 sätteid.

Direktiiv 97/9 – investeeringute tagamise skeemid

49 Nagu selgub direktiivi 97/9 põhjendustest 4 ja 8, on direktiivis ette nähtud investeeringute tagamise skeemi eesmärk hõlmata rahalisi vahendeid ja instrumente, mis on investeerimisühingu valduses seoses tema klientide investeerimistoimingutega ning mida ei saa klientidele tagastada, kui investeerimisühing ei suuda täita oma kohustusi oma klientide ees. Nende skeemide rakendamisega soovitakse direktiivis 97/9 kaitsta nii investoreid kui ka säilitada avalikkuse usaldus rahandussüsteemi vastu.

50 Selleks on direktiivi 97/9 artikli 2 lõike 2 teise lõigu esimeses taandes sätestatud, et nõuded, mis tulenevad investeerimisühingu suutmatusest tagasi maksta investoritele võlgnetavat või kuuluvat raha, mida on seoses investeerimistegevusega nende nimel käsutatud, kaetakse kooskõlas kohaldatavate õigusnormide ja lepingutingimustega.

51 Selleks et tuvastada, kas niisugused nõuded, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kuuluvad viidatud juhtumite hulka, tuleb seisukoht võtta esiteks mõistete „investeerimisühing“ ja „investeerimistoimingud“ suhtes direktiivi 97/9 artikli 2 lõike 2 teise lõigu esimese taande tähenduses ning teiseks võimaliku tingimuse suhtes, et asjaomased vahendid peavad olema kantud kontole, mis on nõude esitanud investori nimel avatud.

– Mõisted „investeerimisühing“ ja „investeerimistoimingud“ direktiivi 97/9 tähenduses

52 Direktiivi 97/9 artikli 2 lõike 2 teise lõigu esimese taande kohaselt on investeeringute tagamise skeemiga kaetud nõuete ese vahendid, mis võlgnetakse või mis kuulub „investorile“ ning mida on tema nimel käsutanud „investeerimisühing“ seoses ühe või mitme „investeerimistoiminguga“.

53 Siinkohal tuleb märkida, et kui direktiivi 97/9 artikli 1 punktis 4 on „investor“ selle direktiivi tähenduses iga isik, kes on usaldanud raha või instrumente „investeerimisühingule“ seoses „investeerimistegevusega“, siis mis puudutab neid kahte viimast mõistet, siis selle artikli punktides 1 ja 2 viidatakse vastavalt direktiivis 93/22 antud määratlusele ja „investeerimisteenustele“, nagu need on määratletud selles direktiivis ja loetletud viimase lisas.

54 Direktiiv 93/22, millega kehtestati liidus investeerimisühingutele kohaldatavad normid, asendati siiski alates 1. novembrist 2007 finantsinstrumentide turgude direktiiviga. Selle direktiivi artikli 69 kohaselt tõlgendatakse alates sellest kuupäevast viiteid direktiivis 93/22 määratletud mõistetele viidetena finantsinstrumentide turgude direktiivis määratletud samaväärsele mõistele. Käesolevas kohtuasjas tuleb seega direktiivi 97/9 tõlgendamiseks tugineda finantsinstrumentide turgude direktiivi artikli 4 lõike 1 punktides 1 ja 2 asuvatele mõistetele „investeerimisühing“ ja „investeerimisteenused ja -tegevus“.

55 Siinkohal selgub selle direktiivi artikli 4 lõike 1 punktist 1, et „investeerimisühing“ on juriidiline isik, kelle tavaline tegevus või äritegevus on „ühe või mitme investeerimisteenuse osutamine kolmandatele isikutele ja/või ühe või mitme investeerimistegevuse teostamine kutsetegevusena“. Sama loogikat järgides on nimetatud direktiivi artikli 1 lõikes 2 sätestatud, et osa nendest sätetest kohaldatakse tegevusloa saanud krediidiasutuste suhtes, „kui nad osutavad ühte või mitut investeerimisteenust ja/või teostavad investeerimistegevusi“.

56 Eespool toodud asjaolusid arvestades tuleb selleks, et tuvastada, kas niisugused nõuded, nagu A. Anisimovienėl ja teistel ning A. Raišelisel on Snorase vastu, võivad olla kaetud direktiivis 97/9 ette nähtud investeeringute tagamise skeemidega, kindlaks teha, kas vahendid, mis on nende nõuete ese, anti selle krediidiasutuse käsutusse seoses selle asutuse ühe või mitme investeerimisteenuse või –tegevusega finantsinstrumentide turgude direktiivi tähenduses.

57 Siinkohal tuleb vastavalt finantsinstrumentide turgude direktiivi artikli 4 lõike 1 punktile 2 „investeerimisteenuste ja -tegevusena“ mõista selle direktiivi I lisa A jaos loetletud teenuseid ja tegevusi, mis on seotud I lisa C jaos loetletud instrumentidega.

58 Kahtlus puudub selles, et sellised aktsiad ja võlakirjad, nagu on need, mida Snoras kavatses emiteerida, kuuluvad C jaos loetletud finantsinstrumentide hulka. Kõnealuse jao punktis 1 on toodud „siirdväärtpaberite“ klass, mis vastavalt finantsinstrumentide turgude direktiivi artikli 4 lõike 1 punktile 18 on kaubeldavad väärtpaberid, sealhulgas aktsiad ja võlakirjad.

59 Finantsinstrumentide turgude direktiivi I lisa A jagu puudutava tingimuse kohta väidab Leedu valitsus, et krediidiasutus ei osuta ühtegi selles jaos loetletud teenust ega tegele selles jaos nimetatud tegevusega, kui ta pakub avalikkusele, sealhulgas oma klientidele iseenda emiteeritavaid finantsinstrumente. Neid instrumente avalikkusele pakkudes ei tegutse kõnealune krediidiasutus mitte finantsvahendajana, vaid nagu iga teine äriühing, kes emiteerib väärtpabereid.

60 Nagu väidab Leedu valitsus, on see, kui krediidiasutus pakub avalikkusele finantsinstrumente, mille emitent ta ei ole, iseenesest tõepoolest „investeerimisteenus või -tegevus“ finantsinstrumentide turgude direktiivi tähenduses, kuna see ei asu kõnealuse direktiivi I lisa A jaos.

61 Siiski kujutab asjaolu, kui krediidiasutus sõlmib oma klientidega selliste finantsinstrumentide märkimise lepinguid, mille emitent ta on, endast seevastu niisuguste investeerimisteenuste osutamist. Nagu väitsid A. Raišelis ja Euroopa Komisjon, on see, kui krediidiasutus sõlmib kõnealuseid märkimislepinguid oma klientidega, muu hulgas finantsinstrumentide turgude direktiivi I lisa A jao punktis 2 viidatud „korralduste täitmine klientide nimel“.

62 Siinkohal on „klientide nimel“ korralduste täitmise mõistel sama tähendus nagu „klientide nimel“ korralduste täitmise mõistel, mille määratlus on esitatud direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis 5. Need kaks mõistet hõlmavad finantsinstrumentide turgude direktiivis nimelt ilmselgelt ühte ja sama teenust ning pealegi nii selle direktiivi lisas kui artiklis 4 kasutatakse selle direktiivi keeleversioonide valdavas enamikus sama väljendit.

63 Samas selle mõiste kohaselt tähendab väljend „korralduste täitmine klientide nimel“ lepingu sõlmimist ühe või mitme finantsinstrumendi ostmiseks või müümiseks klientide arvel.

64 Vaieldamatult kujutab finantsinstrumentide märkimise leping endast sellist lepingut. Mis puudutab asjaolu, et „korralduste täitmise“ teenuse raames sõlmitakse see leping „klientide nimel“, siis tuleb märkida, et neid mõisteid võib abstraktselt mõista küll nii, et krediidiasutust ei saa pidada kliendile selle teenuse osutajaks, kui tema roll lepingu sõlmijana ei seisne vahendajana tegutsemises ning kui ta on samuti sama lepingu pool nende finantsinstrumentide emitendina, mida klient soovib omandada.

65 Neid samu sõnu tuleb siiski vaadelda kontekstis, kuhu need kuuluvad. Iseäranis tuleb korralduste täitmist klientide „arvel“ (või „nimel“) vaadelda vastandina kauplemisele „omal kulul“ finantsinstrumentide turgude direktiivi I lisa A jao punkti 3 tähenduses. Kõnealuse direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti 6 kohaselt seisneb kõnealune kauplemine kauplemises endale kuuluva kapitali arvel, mille tulemuseks on tehingute sõlmimine ühe või mitme finantsinstrumendiga.

66 Järelikult eristatakse finantsinstrumentide turgude direktiivis ühelt poolt selliste lepingute sõlmimist, millega krediidiasutused ja investeerimisühingud ostavad või müüvad finantsinstrumente enda huvides, kaasates oma kapitali, ning teiselt poolt selliste lepingute sõlmimist, millega need asutused ja ühingud teevad nimetatud tehinguid oma klientide huvides, kaasates viimaste kapitali. Sellest vaatenurgast tuleb sedalaadi leping lugeda krediidiasutuse poolt sõlmituks klientide „nimel“ selle direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti 5 ja I lisa A jao punkti 2 tähenduses, kui klient on kasusaaja ja kaasab oma kapitali, seda isegi kui krediidiasutus on samuti lepingu pool kui asjaomaste finantsinstrumentide emitent.

67 Niisugust tõlgendust toetavad finantsinstrumentide turgude direktiiviga taotletavad eesmärgid. Siinkohal tuleb esile tuua, et muu hulgas on kõnealuse direktiivi eesmärk, nagu see ilmneb direktiivi põhjendustest 2, 5 ja 44, pakkuda investoritele kõrgetasemelist kaitset, säilitada rahandussüsteemi terviklikkus ja üldine tõhusus ning tagada finantstehingute läbipaistvus.

68 Neid eesmärke arvesse võttes ei ole asjakohane aga küsimus, kas avalikkusele krediidiasutuse pakutavad finantsinstrumendid on emiteerinud kolmas äriühing või krediidiasutus ise.

69 Kõigist neist kaalutlustest tuleneb, et see, kui krediidiasutus sõlmib oma klientidega märkimislepinguid kõnealuse krediidiasutuse emiteeritavate uute väärtpaberite kohta, kujutab endast investeerimisteenust finantsinstrumentide turgude direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti 2 tähenduses. Järelikult võivad nõuded, mis hõlmavad krediidiasutusele seoses nende lepingutega klientide makstud vahendeid, olla kaetud investeeringute tagamise skeemidega vastavalt direktiivi 97/9 artikli 2 lõike 2 teise lõigu esimesele taandele.

70 Seda järeldust ei sea käesoleval juhul kahtluse alla Leedu valitsuse ja IID esitatud argument, mille kohaselt ei kuulu sellised nõuded, mille esitasid A. Anisimovienė ja teised ning A. Raišelis, hüvitamisele direktiivi 97/9 alusel, kuna need nõuded tulenevad investeerimisriski realiseerimisest, milleks on kõnealuste isikute soetatavate finantsinstrumentide emitendi maksejõuetus, mille eest viidatud direktiivis ei ole kaitset ette nähtud.

71 Siinkohal on tõsi, et nagu kohtujurist märkis oma ettepaneku punktis 134, ei ole direktiivi 97/9 eesmärk kaitsta investoreid igasuguse investeeringuga kaasneva riski eest. Iseäranis ei kaitse see direktiiv viimaseid selliste äriühingute maksejõuetuse eest, kes emiteerivad iseenda finantsinstrumente. Emitendi maksejõuetuse risk ei saa nimetatud direktiiviga olla kaetud juba ainuüksi seetõttu, et konkreetset investeeringut puudutavas tehingus on kõnealune emitent juhtumisi krediidiasutus või investeerimisühing.

72 Siiski tuleb toonitada, et käesoleval juhul ei ole A. Anisimovienė ja teised ega A. Raišelis kunagi omandanud finantsinstrumente, mille eest nad kandsid vaidlusalused vahendid Snorasele, kuna nende instrumentide väljalaskmist enne selle krediidiasutuse maksejõuetuks muutumist ei toimunud.

73 Neil asjaoludel ei ole tegemist investorile kuuluvate finantsinstrumentide väärtuse vähenemisega ega nende instrumentide emitendi võimetusega tagastada kõnealusele investorile nende väärtus. Pigem on kõne all investeerimisühinguna tegutseva krediidiasutuse võimetus väljastada selliseid instrumente klientidele, kes soovivad neid omandada, ning järelikult täita klientide ees oma kohustusi. Sellises olukorras realiseerub aga direktiiviga 97/9 kaetud risk.

74 Lisaks on see tõlgendus kooskõlas direktiivis 97/9 seatud eesmärkidega, iseäranis eesmärgiga kaitsta investoreid pettuse, kutsealase hooletuse või juhtimisvea riski eest, mis muudaks investeerimisühingu võimetuks tagastada oma klientidele neile kuuluvad rahalised vahendid ja väärtpaberid. Nagu komisjon kinnitab, on neid eesmärke arvestades oluline, et kaitstud oleksid rahalised vahendid, mille investeerimisühing või krediidiasutus saab enne finantsinstrumentide emiteerimist investorilt, kes soovib neid instrumente omandada, kusjuures oluline ei ole see, kas need instrumendid väljastab kolmas äriühing või see krediidiasutus.

– Puudub tingimus, et asjaomased vahendid peavad olema kantud investori nimel avatud kontole

75 Direktiivi 97/9 prantsuskeelses versiooni artikli 2 lõike 2 teise lõigu esimeses taandes on sätestatud, nagu on märgitud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 50, et nõuded, mis tulenevad investeerimisühingu suutmatusest tagasi maksta „investoritele võlgnetavat või kuuluvat raha, mida on seoses investeerimistegevusega nende nimel käsutatud“ („*fonds leur étant dus ou leur appartenant et détenus pour leur compte en relation avec des opérations d'investissement*“), kaetakse kooskõlas kohaldatavate õigusnormide ja lepingutingimustega.

76 Viidatud sätte sõnastus on siiski tunduvalt kitsam direktiivi 97/9 leedukeelses versioonis. Sätte selles versioonis on märgitud, et kaetud on nõuded, mis tulenevad investeerimisühingu võimetusest investoritele vastavalt asjakohastele tingimustele tagastada seoses investeerimistoimingutega „neile kuuluvad ja nende nimel hoitavad rahalised vahendid“ („ [*k*]*ompensacija turi būti mokama pagal tuos reikalavimus, kurie kilo dėl investicinės įmonės nepajėgumo grąžinti pinigus, priklausančius investuotojams ir laikomus jų vardu ryšium su investicine veikla*“).

77 Leedukeelse versiooni sõnastust on võimalik mõista aga nii, et direktiivis 97/9 ette nähtud investeeringute tagamise skeemidega peavad olema kaetud vaid nõuded, mis vastavad rahalistele vahenditele, mida valdab investeerimisühing või investeerimisühinguna tegutsev krediidiasutus kontol, mis on avatud investorite nimel.

78 Samas selgub väljakujunenud kohtupraktikast, et kui liidu õiguse sätte keeleversioonides on erinevusi, tuleb sätet tõlgendada lähtudes selle õigusakti üldisest ülesehitusest ja eesmärgist, mille osa see säte on (vt eelkõige 30. mai 2013. aasta kohtuotsus Genil 48 ja Comercial Hostelera de Grandes Vinos, C-604/11, EU:C:2013:344, punkt 38, ning 17. mai 2017. aasta kohtuotsus ERGO Poist'ovňa, C-48/16, EU:C:2017:377, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

79 Siinkohal tuleb tõdeda, et direktiiviga 97/9 püütakse muu hulgas kaitsta investoreid olukorra eest, kus investeering ei ole suuteline nende ees oma kohustusi täitma. Kooskõlas selle eesmärgiga on nimetatud direktiivi artikli 1 punktis 4 mõiste „investor" määratletult laialt, hõlmates igaüht, kes investeerimistoimingute raames on kandnud sellisele ettevõtjale üle rahalisi vahendeid või instrumente. Samuti viidatakse kõnealuse direktiivi põhjenduses 8 üldiselt „seoses investori investeerimistoimingutega investeerimisühingute valduses olevale rahale ja instrumentidele".

80 Neid asjaolusid arvesse võttes ei saa direktiivis 97/9 ette nähtud investeeringute tagamise skeemid piirduda vaid selliste nõuete katmisega, mis hõlmavad vahendeid, mida valdab investeerimisühing või investeerimisühinguna tegutsev krediidiasutus investori nimel avatud kontol.

81 Järelikult ei ole asjaoluga, et sellised nõuded, nagu on esitanud A. Anisimovienė ja teised ning A. Raišelis, hõlmavad vahendeid, mis ei ole kantud nende endi nimel avatud kontodele, vaid kontodele, mis kuulub kõnealusele krediidiasutusele, kuidagi välistatud see, et need nõuded võivad olla kaetud investeeringute tagamise skeemidega, tingimusel et direktiivi 97/9 artikli 2 lõike 2 teise lõigu esimeses taandes ette nähtud muud tingimused on täidetud.

82 Eespool toodut tervikuna arvestades tuleb järeldada, et sellised nõuded, nagu on kõne all põhikohtuasjades, kuuluvad direktiivis 97/9 ette nähtud investeeringute tagamise skeemide alla.

Direktiiv 94/19 – hoiuste tagamise skeemid

83 Direktiivi 94/19 teises põhjenduses on märgitud, et selles direktiivis ette nähtud hoiuste tagamise skeemide eesmärk on kaitsta üksikisikuid hoiuste peatamise eest krediidiasutuses. Niisuguste hoiuste tagamise skeemide kehtestamisega on direktiivi 94/19 eesmärk – nagu on märgitud direktiivi esimeses ja neljandas põhjenduses – kaitsta nii hoiustajaid kui ka tagada pangandussüsteemi stabiilsus, vältides olukorda, kus pangandussüsteemi stabiilsuse vastu avalikkuse usalduse kadumise korral võetakse hoiuseid välja mitte üksnes raskustes olevast krediidiasutusest, vaid ka heas olukorras krediidiasutustest.

84 Selles tähenduses on direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 esimeses lõigus sätestatud, et „hoius" on igasugune kreeditsaldo, mis tekib kontole jäänud vahenditest või tavalisest pangandustegevusest tulenevates ajutistes olukordades ja mille krediidiasutus peab kohaldatavate seadusest tulenevate ja lepingutingimuste kohaselt tagasi maksma, ning igasugune krediidiasutuse võlg, mida tõendab tema väljastatud sertifikaat.

85 Käesoleval juhul tuleb esile tõsta, et esiteks ei kantud rahalisi vahendeid, mille tagastamist A. Anisimovienė ja teised ning A. Raišelis nõuavad, kontodele, mis kuulusid nendele üksikisikutele Snorases viimase hoiuste peatamise kuupäeval. Teiseks ei väljastatud lõpuks enne Snorase maksejõuetuks muutumist uusi väärtpabereid, mille nad olid märkinud ning mille kõnealune krediidiasutus pidi emiteerima. Pealegi, mis puudutab neid väärtpabereid, siis kui kohtuasjas C-109/16 kõne all olevad väärtpaberid kujutavad endast „võlakirjasid" direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 tähenduses, on kohtuasjas C-688/15 kõne all olevad aktsiad seevastu omandiväärtpaberid, mille puhul ei näe direktiiv ette ühtki tagatist (21. detsembri 2016. aasta kohtuotsus Vervloet jt, C-76/15, EU:C:2016:975, punktid 66 ja 67).

86 Neil asjaoludel tuleb vaid kindlaks teha, kas sellised nõuded, nagu kõnealustel üksikisikutel on Snorase vastu, võivad olla seotud direktiivi 94/19 artikli 1 punktis 1 viidatud „hoiuse“ teise hüpoteesiga, nimelt „kreeditsaldo, mis tekib […] tavalisest pangandustegevusest tulenevates ajutistes olukordades ja mille krediidiasutus peab kohaldatavate juriidiliste ja lepinguliste tingimuste kohaselt tagasi maksma“.

87 Selle sätte sõnastusest koostoimes direktiivis 94/19 taotletavate eesmärkidega, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 83, tuleneb, et selle hüpoteesi alla kuuluvad krediidiasutuse vastu esitatavad nõuded hoiustaja selliste rahaliste vahendite suhtes, mis on seotud ühe või mitme „tavalise pangandustehinguga“ ning mis asuvad nendest tehingutest tulenevas ajutises olukorras.

88 Mis esiteks puudutab küsimust, kas sellised nõuded, nagu A. Anisimovienėl ja teistel ning A. Raišelisel on Snorase vastu, puudutavad „tavalise pangandustegevusega“ seotud rahalisi vahendeid, siis tuleb märkida, et direktiivis 94/19 ei ole määratletud, mida selle tegevuse all tuleb mõista, ning selle tähenduse osas ei ole viidatud ka liikmesriigi õigusele.

89 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb liidu õiguses määratlemata mõistete tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramisel lähtuda nende tavakeele tähendusest, võttes arvesse mõistete kasutamise konteksti ja nende sätete eesmärke, mille osaks nad on (20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse, C-516/16, EU:C:2017:1011, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

90 Tavatähenduses mõeldakse sõnadega „tavaline pangandustegevus“ toiminguid, mida krediidiasutus teeb tavaliselt oma tegevuse käigus.

91 Siinkohal tuleb esile tõsta, et lähtudes määratlusest, mis on identses sõnastuses antud direktiivi 94/19 artikli 1 punktis 4 ja direktiivi 2006/48 artikli 4 lõike 1 punktis a krediidiasutuste tegevusega alustamise ja tegevuse sooritamise kohta, seisneb nendele asutustele omane tegevus hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmises üldsuselt ning laenu andmises oma huvides.

92 Siiski puudub vaidlus selles, et koos kõnealuse tegevusega teevad krediidiasutused tavaliselt suurt hulka erinevaid toiminguid, millest on liidu seadusandja koostanud direktiivi 2006/48 I lisas loetelu. Arvestades asjaolu, et direktiivi 94/19 ja direktiivi 2006/48 kuuluvad mõlemad kohaldamisele krediidiasutuste suhtes ning et neil on ühised eesmärgid, eelkõige hoiustamise ja hoiustajate kaitsmine, siis tuleb kõnealuses lisas esitatud tegevuste loetlemist pidada direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 tähenduses mõiste „tavaline pangandustegevus“ tõlgendamisel asjakohaseks.

93 Direktiivi 2006/48 I lisa punktis 7 on aga loetletud krediidiasutuste tehingud nii enda arvel kui ka klientide nimel eelkõige väärtpaberitega ning I lisa punktis 8 osalemine väärtpaberite emiteerimisel ja sellega seotud teenuste pakkumine. Pealegi on I lisas täielikus kooskõlas käesoleva kohtuotsuse punktis 55 esitatud selgitusega nimetatud ka „investeerimisteenused ja -tegevus“, nagu need on määratletud finantsinstrumentide turgude direktiivis.

94 Nendest asjaoludest ilmneb, et uute väärtpaberite märkimine oma klientide arvel kuulub krediidiasutuse tegevuse raames tavapäraselt teostatavate toimingute hulka. Järelikult ja võttes arvesse käesoleva kohtuotsuse punktis 83 esile toodud direktiivi 94/19 eesmärke tuleb selline toiming kvalifitseerida „tavaliseks pangandustegevuseks“ direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 tähenduses, kui krediidiasutus sooritab selle toimingu, kasutades oma hoiustajate vahendeid, nagu see toimus põhikohtuasjades. Lisaks tuleb analoogia alusel põhjendustega, mis on esitatud käesoleva kohtuotsuse punktides 61–66, tõdeda, et seda seisukohta ei lükka ümber asjaolu, et krediidiasutus on uute väärtpaberite emitent.

95 Teiseks tuleb seoses küsimusega, kas uute väärtpaberite märkimise toimingud põhikohtuasjades tõid endaga kaasa „ajutise olukorra“ direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 tähenduses, tõdeda, et kui enne nende väärtpaberite emiteerimist debiteeritakse selliste tehingute käigus krediidiasutuse hoiustaja

pangakontolt rahalisi vahendeid ning kantakse need selle krediidiasutuse nimel avatud kontole, kuhu vahendid jäävad seni, kuni need muutuvad tasuks emiteeritavate väärtpaberite omandamise eest, siis kehtib nende rahaliste vahendite suhtes tõepoolest selline „ajutine olukord“.

96 Kõiki eespool toodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb märkida, et sellised nõuded, nagu on kõne all põhikohtuasjades, kuuluvad direktiivis 94/19 ette nähtud hoiuste tagamise skeemide alla, kui need hõlmavad „kreeditsaldot, mis tekib […] tavalisest pangandustegevusest tulenevates ajutistes olukordades“ selle direktiivi artikli 1 punkti 1 tähenduses.

97 Seda tõlgendust ei sea kohtuasjas C-688/15 kahtluse alla asjaolu, et pangakonto, kuhu kanti rahalised vahendid, mida nõuavad A. Anisimovienė ja teised, avati mitte Snorases, vaid muus krediidiasutuses. Direktiivi 94/19 artikli 1 punktis 1 viidatud hüpoteesi „kreeditsaldo, mis tekib […] tavalisest pangandustegevusest tulenevates ajutistes olukordades“ korral ei ole otsustava tähtsusega see, kus asub pangakonto, kuhu krediidiasutus kandis tavalise pangandustegevuse käigus rahalised vahendid.

98 Sama tõlgendust ei sea kohtuasjas C-109/16 kahtluse alla ka asjaolu, et Leedu Vabariik kasutas direktiivi 94/19 artikli 7 lõikes 2 koostoimes selle direktiivi I lisa punktiga 12 ette nähtud võimalust, jättes krediidiasutuse emiteeritavad võlakirjad hoiuste kaitse alt välja. Võlakirjade väljajätmine ei ole käesolevas kohtuasjas asjakohane, kuna Snorase maksejõuetuks muutumise hetkel ei olnud kõnealuseid võlakirju emiteeritud ning A. Raišelis ei olnud neid ka omandanud.

Järeldus

99 Kõiki eespool toodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimesele kuni neljandale küsimusele kohtuasjas C-688/15 ning teisele, neljandale ja viiendale küsimusele kohtuasjas C-109/16 vastata nii, et esiteks direktiivi 97/9 sätteid ning teiseks direktiivi 94/19 sätteid tuleb tõlgendada nii, et nõuded seoses rahaliste vahenditega, mis on krediidiasutuse emiteeritavate uute väärtpaberite märkimise käigus debiteeritud selles krediidiasutuses asuvalt üksikisiku kontolt selle krediidiasutuse nimel avatud kontole, ning asjaoludel, kus väärtpaberite emissioon jäi lõpuks selle krediidiasutuse maksejõuetuse tõttu toimumata, kuuluvad nii direktiivis 97/9 ette nähtud investeeringute tagamise skeemide kui ka direktiivis 94/19 ette nähtud hoiuste tagamise skeemide kohaldamisalasse.

Esimese küsimuse esimene osa kohtuasjas C-109/16

100 Oma esimese küsimuse esimese osaga kohtuasjas C-109/16, mida tuleb teiseks analüüsida, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 97/9 artikli 2 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus nõuded kuuluvad nii direktiivis 94/19 ette nähtud hoiuste tagamise skeemide kui ka direktiivis 97/9 ette nähtud investeeringute tagamise skeemide kohaldamisalasse ning kus liikmesriigi seadusandja ei ole kehtestanud nendele nõuetele süsteemi, mis kuuluks kummagi direktiivi reguleerimisalasse, võib asja läbi vaatav kohus selle sätte alusel ise otsustada või peab ise otsustama, millist süsteemi nende nõuete omanike suhtes kohaldatakse.

101 Siinkohal selgub direktiivi 97/9 artikli 2 lõikest 3, et kui konkreetses liikmesriigis kuulub nõue nii selles direktiivis ette nähtud investeeringute tagamise skeemide kui ka direktiivis 94/19 ette nähtud hoiuste tagamise skeemide kohaldamisalasse, suunab kõnealune liikmesriik selle nõude „oma äranägemise järgi“ kummagi direktiivi alla kuuluvale skeemile. Lisaks on nimetatud sättes täpsustatud, et ühtki nõuet ei hüvitata nende kahe direktiivi alusel topelt.

102 Nimelt, mis puudutab nõudekategooriaid, mis kumulatiivselt vastavad direktiivides 94/19 ja 97/9 ette nähtud tingimustele, siis ei ole kõnealuses sättes kehtestatud objektiivseid kriteeriume, et nõue suunata kummagi direktiivi reguleerimisalas olevasse süsteemi, vaid selles sättes jäetakse see iga liikmesriigi enda otsustada.

103 Seega kui asja menetlev kohus peaks tuvastama, et esiteks vastavad nõuded, mille hüvitamist taotletakse, nii direktiivis 94/19 kui ka direktiivis 97/9 sätestatud tingimustele, ning teiseks puudub liikmesriigi õiguses regulatsioon selliste nõuete suunamiseks ühe või teise direktiivi reguleerimisalas olevasse süsteemi, siis ei saa kohus tugineda direktiivi 97/9 artikli 2 lõikele 3, selleks et ise otsustada, millise süsteemi kohaselt tuleb nende nõuete omanikele hüvitist maksta.

104 Kuna kõnealuste nõuete omanikel on ühelt poolt õigus saada kaitse, mis on neil tagatud nii direktiiviga 94/19 kui ka direktiiviga 97/9, kuid teiselt poolt puudub neil direktiivi 97/9 artikli 2 lõike 3 kohaselt õigus saada hüvitist topelt, siis tuleb tõdeda, et eelmises punktis viidatud olukorras peavad nad hüvitise saamiseks valima ühe neist kahest süsteemist, mis on ette nähtud kummagi direktiivi rakendamiseks.

105 Lähtudes kõigist eespool toodud kaalutlustest, tuleb esimese küsimuse esimesele osale kohtuasjas C-109/16 vastata, et direktiivi 97/9 artikli 2 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus nõuded kuuluvad nii direktiivis 94/19 ette nähtud hoiuste tagamise skeemide kui ka direktiivis 97/9 ette nähtud investeeringute tagamise skeemide kohaldamisalasse ning kus liikmesriigi seadusandja ei ole kehtestanud nendele nõuetele süsteemi, mis kuuluks ühe või teise direktiivi reguleerimisalasse, ei või asja läbi vaatav kohus selle sätte alusel ise otsustada, millist süsteemi nende nõuete omanikud võivad kasutada. Seevastu peavad viimased sellises olukorras hüvitise saamiseks valima ühe neist kahest süsteemist, mis on liikmesriigi õiguses ette nähtud kummagi direktiivi rakendamiseks.

Esimese küsimuse teine osa ja kolmas küsimus kohtuasjas C-109/16

106 Lõpuks tuleb koos analüüsida esimese küsimuse teist osa ja kolmandat küsimust kohtuasjas C-109/16, millega eelotsusetaotluse esitanud kohus palub sisuliselt selgitada, kas esiteks direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 ning teiseks direktiivi 97/9 artikli 1 punkti 4 ja artikli 2 lõike 2 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et üksikisik võib nimetatud sätetele liikmesriigi kohtus tugineda, kui ta nõuab hüvitist avalik-õiguslikult ettevõtjalt, kelle pädevusse liikmesriigis kuuluvad hoiuste ja investeeringute tagamise süsteemid.

107 Selles osas on Euroopa Kohus esiteks 25. juuni 2015. aasta otsuses Indėlių ir investicijų draudimas ja Nemaniūnas (C-671/13, EU:C:2015:418, punkt 58) tõdenud, et direktiivi 97/9 sätted rahaliste vahendite kindlaksmääramise ja instrumentide kohta, mida kaetakse direktiivis ette nähtud hüvitamissüsteemidega, sealhulgas selle direktiivi artikli 1 punkt 4 ning artikli 2 lõike 2 teine lõik, on piisavalt selged, täpsed ja tingimusteta, selleks et üksikisikud saaksid liikmesriigi kohtus neile vahetult tugineda.

108 Sama tõlgendus kehtib direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 suhtes. Selles sättes määratletakse nimelt selle direktiiviga hõlmatud „hoiuste“ erinevad liigid piisavalt selgelt, täpselt ja tingimusteta, selleks et seda saaks liikmesriigi kohtu menetluses vahetult kohaldada, võttes iseäranis arvesse käesolevates kohtuasjades Euroopa Kohtu antud tõlgendust.

109 Teiseks tuleb esile tuua, et õigussubjektid saavad tugineda direktiivi tingimusteta ja piisavalt täpsetele sätetele mitte üksnes liikmesriigi ja kõigi tema haldusorganite vastu, vaid ka asutuste ja üksuste vastu, mis eristuvad üksikisikutest ning mis tuleb samastada riigiga, kuna nad on riigile laias tähenduses kuuluvad avalik-õiguslikud juriidilised isikud või kuna nad alluvad avalikule võimule või on selle kontrolli all või kuna avalik võim on andnud neile avalikes huvides ülesande ja neil on selleks laiemad volitused (10. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Farrell, C-413/15, EU:C:2017:7455, punktid 33 ja 34).

110 Käesoleval juhul selgub eelotsusetaotlustest kahes põhikohtuasjas, et IID on Leedu õiguses „riigiettevõte“, see tähendab avalik-õiguslik juriidiline isik, mistõttu võib IID direktiivide 94/19 ja 97/9 vahetu kohaldatavuse tähenduses samastada riigiga.

111 Kõiki eespool toodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimese küsimuse teisele osale ja kolmandale küsimusele kohtuasjas C-109/16 vastata, et esiteks direktiivi 94/19 artikli 1 punkti 1 ning teiseks direktiivi 97/9 artikli 1, punkti 4 ja artikli 2 lõike 2 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et üksikisik võib nimetatud sätetele liikmesriigi kohtus tugineda, kui ta nõuab hüvitist avalik-õiguslikult ettevõtjalt, kelle pädevusse liikmesriigis kuuluvad hoiuste ja investeeringute tagamise süsteemid.

Viies küsimus kohtuasjas C-688/15

112 Oma viienda küsimusega kohtuasjas C-688/15 palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 94/19 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigil on vabadus laiendada hoiuste kaitset nõuetele, mis üldjuhul ei kuulu ei direktiivi 94/19 ega direktiivi 97/9 kohaldamisalasse.

113 Arvestades eelnevatele küsimustele antud vastuseid, puudub vajadus vastata viiendale küsimusele kohtuasjas C-688/15.

Kohtukulud

114 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

1. **Esiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiivi 97/9/EÜ investeeringute tagamise skeemide kohta ja teiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 1994. aasta direktiivi 94/19/EÜ hoiuste tagamise skeemide kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta direktiiviga 2009/14/EÜ) tuleb tõlgendada nii, et nõuded seoses rahaliste vahenditega, mis on krediidiasutuse emiteeritavate uute väärtpaberite märkimise käigus debiteeritud selles krediidiasutuses asuvalt üksikisiku kontolt selle krediidiasutuse nimel avatud kontole, ning asjaoludel, kus väärtpaberite emissioon jäi lõpuks selle krediidiasutuse maksejõuetuse tõttu toimumata, kuuluvad nii direktiivis 97/9 ette nähtud investeeringute tagamise skeemide kui ka direktiivis 94/19 ette nähtud hoiuste tagamise skeemide kohaldamisalasse.**

2. **Direktiivi 97/9 artikli 2 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus nõuded kuuluvad nii direktiivis 94/19 ette nähtud hoiuste tagamise skeemide kui ka direktiivis 97/9 ette nähtud investeeringute tagamise skeemide kohaldamisalasse ning kus liikmesriigi seadusandja ei ole kehtestanud nendele nõuetele süsteemi, mis kuuluks ühe või teise direktiivi reguleerimisalasse, ei või asja läbi vaatav kohus selle sätte alusel ise otsustada, millist süsteemi nende nõuete omanikud võivad kasutada. Seevastu peavad viimased sellises olukorras hüvitise saamiseks valima ühe neist kahest süsteemist, mis on liikmesriigi õiguses ette nähtud kummagi direktiivi rakendamiseks.**

3. **Esiteks direktiivi 94/19 (mida on muudetud direktiiviga 2009/14) artikli 1 punkti 1 ning teiseks direktiivi 97/9 artikli 1, punkti 4 ja artikli 2 lõike 2 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et üksikisik võib nimetatud sätetele liikmesriigi kohtus tugineda, kui ta nõuab hüvitist avalik-õiguslikult ettevõtjalt, kelle pädevusse liikmesriigis kuuluvad hoiuste ja investeeringute tagamise süsteemid.**

Allkirjad